Minister Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.3.33.2026
Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pani
Małgorzata Kidawa -Błońska
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałkini,

w odpowiedzi na oświadczenie Pani Senatorki Ewy Moniki Kaliszuk (znak: BPS/043-57-1483/26) w sprawie procedowanego projektu nowelizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w kontekście pracowników placówek opiekuńczo-wychowawczych, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Aktualnie procedowany projekt nowelizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (UD354) wynika z konieczności przeprowadzenia pilnej i zasadniczej reformy systemu wspierania rodziny, pieczy zastępczej i adopcji. Wyzwania stanowią w tym kontekście m.in. niedostateczne rozwiązania w zakresie pracy z rodzinami w kryzysie, niedobór miejsc w pieczy zastępczej (dla około 1700 dzieci brakuje miejsc pomimo wymaganego zabezpieczenia w związku z wydanymi postanowieniami sądów), niewystarczająca liczba kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych i prowadzenia rodzinnych domów dziecka oraz rezygnowanie z pełnienia funkcji przez działające rodziny zastępcze i prowadzących rodzinne domy dziecka. Istotną trudnością pozostaje również niski odsetek udziału zawodowych form pieczy zastępczej, w ogólnej liczbie miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej i pieczy zastępczej jako całości. Wymusza to pilne wsparcie rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej i poprawę warunków zatrudnienia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Kluczowe jest też wzmocnienie asystentury rodziny i profilaktycznej pracy z rodziną, a co za tym idzie polepszenie sytuacji zatrudnienia asystentów rodziny.

Wskazane działania wynikają z założeń rozwoju usług profilaktycznych i bezpośrednich usług środowiskowych wspierających dzieci i rodzinę oraz z założeń deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej, przyjętych w dokumencie pn. „Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.)”.

Projekt nowelizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rozszerza uprawnienia pracownicze asystentów rodziny zbliżając je do przysługujących pracownikom socjalnym. Rozróżnienie ich sytuacji faktycznej jest nieuzasadnione z uwagi na zbliżoną specyfikę pracy. Analogiczne rozwiązania zastosowano także odnośnie zatrudniania do zawodu koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej jako zawodu zaliczanego do zawodów wspierających. Zrównanie uprawnień ma zmniejszyć odpływ osób wykonujących zawód asystenta rodziny czy koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej do innych zawodów w ramach tego samego systemu lub w ramach systemów pokrewnych.

Z uwagi na priorytetowe znaczenie wprowadzenia zmian we wskazanych obszarach oraz opracowaną ocenę skutków regulacji kierownictwo resortu rodziny obecnie nie planuje rozszerzenia prawa do dodatkowego urlopu na wychowawców, specjalistów i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych. Nie jest też planowane wprowadzenie

tel. 222-500-108
info@mrpips.gov.pl
https://www.gov.pl/web/rodzina
ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa

dodatkowych mechanizmów wsparcia, takich jak systemowa superwizja, dodatki za trudne warunki pracy lub inne formy przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu.

Podkreślam przy tym, że procedowany projekt nowelizacji ustawy jest jednym z elementów planowanej reformy systemu pieczy zastępczej i nie zamyka katalogu zmian, które powinny zostać wprowadzone w kolejnych aktach.

Należy również zauważyć, że zgodnie z brzmieniem art. 98 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2025 r. poz. 49 z późn. zm.) osoby pracujące z dziećmi w placówce opiekuńczo-wychowawczej mają prawo do korzystania z poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.

Odnośnie do minimalnego wynagrodzenia zasadniczego pracowników placówek opiekuńczo-wychowawczych (będących jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej) trzeba zaznaczyć, że poziom ten określono w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych i zależy on od stanowisk. Zgodnie z ustawą o pracownikach samorządowych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1135 z późn. zm.) pracodawca w regulaminie wynagradzania określa dla pracowników samorządowych zatrudnionych na podstawie umowy o pracę wymagania kwalifikacyjne oraz szczegółowe warunki wynagradzania, w tym maksymalny poziom wynagrodzenia zasadniczego. Pracodawca w regulaminie wynagradzania może określić warunki przyznawania oraz sposób wypłacania premii i nagród innych niż nagroda jubileuszowa, a także warunki i sposób przyznawania dodatków funkcyjnych, dodatków specjalnych z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań, a także innych dodatków.

Odnosząc się do przedstawienia projektowanego zwiększenia poziomu minimalnych wynagrodzeń dla rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka oraz jego zestawienia z poziomem minimalnego wynagrodzenia pracowników placówek opiekuńczo-wychowawczych należy wskazać, że prace wymienionych osób, choć są równie istotne, to mają odmienny charakter. Zarówno osoby zatrudnione w ramach instytucjonalnej, jak i rodzinnej pieczy zastępczej cechują się wiedzą, doświadczeniem i zaangażowaniem. Nie należy jednak pomijać, że zatrudnienie pracowników placówek opiekuńczo-wychowawczych mieści się w ramach instytucji o zorganizowanych, wieloosobowych strukturach kadrowych, zapewniających m.in. podział ról, zmiany pracownicze w ciągu dnia i czas wolny od pracy. Funkcja rodziców zastępczych ma charakter ciągły i obejmuje nieprzerwaną opiekę nad powierzonymi dziećmi, co łączy się z zamieszkiwaniem z dziećmi i koniecznością stałego wykonywania przez rodziców zastępczych bądź osoby prowadzące rodzinny dom dziecka określonych zadań na rzecz małoletnich. Obie formy pieczy zastępczej zapewniają dzieciom stabilne środowisko rozwoju i wychowania oraz bezpieczeństwo. Trudno jednakże porównywać minimalne wynagrodzenia oferowane rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka do minimalnych wynagrodzeń pracowników placówek opiekuńczo-wychowawczych, gdyż wykonywane zadania są zróżnicowane pod względem specyfiki, czasu pracy, zasobów czy możliwości wytchnienia. Określone obecną ustawą wynagrodzenia minimalne rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka są nieadekwatne do skali odpowiedzialności i zaangażowania realizujących to zadanie publiczne rodzin, stąd proponowane w nowelizacji zmiany w tym zakresie.

Ze względu na brak systemowych reform pieczy zastępczej na przestrzeni lat kierownictwo resortu rodziny zauważa mnogość potrzeb i obszarów wymagających wzmocnienia. Wszystkie postulaty wpływające do Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej są wnikliwie analizowane pod kątem możliwości wprowadzenia kolejnych zmian.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Aleksandra Gajewska
Sekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/

tel.222-500-108
info@mrpips.gov.pl
https://www.gov.pl/web/rodzina

ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa